

Občanství státní: * Pouhé nevykonání slibu podle § 2 zák. č. 64/18 nemusí ještě býti odepřením slibu toho podle § 1 odst. 3 lit. e) zák. č. 152/26.

(Nález ze dne 13. prosince 1929 č. 21.394.)

V ě c: Petr K. v M. proti ministerstvu vnitra o udělení čl. státního občanství.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vady řízení.

D ů v o d y: Nař. rozhodnutím nevyhovělo min. vnitra st-lově žádosti za udělení čl. státního občanství podle úst. zák. č. 152/26, ježto podle § 1 cit. zák. mají nárok na udělení čl. stát. občanství za splnění ostatních zákonných podmínek pouze ti státní občané býv. Uherska, kteří z nároku tohoto nejsou podle ustanovení § 1 : 3 cit. zák. vyloučeni. Žadatel však, jak konaným šetřením bylo zjištěno, odepřel složití slib poslušnosti podle § 2 zák. č. 64/18, a nebyl proto na svém služebním místě ponechán ani později přijat, takže jest dle § 1 : 3 lit. e) cit. zák. z nároku vyloučen. Žadatelovo tvrzení, dotvrzené svědeckými výpověďmi svědků jím uvedených, nelze míti za věrohodné vzhledem k rozcházejícímu se tvrzení žadatele o dnu složení shora zmíněného slibu, a to tím spíše, ježto žadatel, jak konaným šetřením bylo zjištěno, odepřel také složití služ. přísahu vojenskou, nařízenou rozkazem vrch. velitelství čl. vojsk ze 17. července 1919, kterou byli povinni vykonati všichni akt. železniční zaměstnanci na Slov. a Podk. Rusi v roce 1919.

O stížnosti nss uvážil:

Ustanovení § 1 odst. 3 bodu e) úst. zák. z 1. července 1926 č. 152 Sb. zní: »Z nároku (sc. na udělení čl. stát. občanství) jsou vyloučeni, kteří odepřeli složití slib poslušnosti podle § 2 zák. čís. 64/18 a nebyli proto na svém služ. místě ponecháni a ani později přijati.«

Slovní znění cit. ustanovení nepřipouští jiný výklad, než že — má-li nastati vylučovací důvod z nároku na udělení čl. stát. občanství, musí být i splněny oba předpoklady, že totiž dotyčná osoba odepřela složití slib poslušnosti dle § 2 zák. č. 64/18 a nebyla proto na svém služ. místě ponechána a ani později přijata a že obě tyto okolnosti musí býti k sobě v kausální souvislosti. To znamená, že jen osoba, která nebyla pro odepření slibu poslušnosti dle § 2 zák. č. 64/18 na svém služ. místě ponechána, resp. později přijata, čili u níž tvořilo odepření uvedeného slibu důvod pro dotyčná opatření úřadu, jest z nároku dle § 1 cit. zák. vyloučena. Dále jest z výrazu »odepřel-li« v zákoně užitého zjevno, že tu musí býti projev vůle dotyčného zaměstnance, že nehodlá slib složití a to buď výslovný nebo z konkludentních činů jasně plynoucí. Konečně konkretisuje zákon sám přesně pojem onoho slibu tím, že pouze na odepření slibu poslušnosti dle § 2 zák. č. 64/18 pojí — je-li i druhý předpoklad splněn — následek ztráty nároku, takže odepření jakéhokoliv jiného slibu jest v této relaci zcela nerozhodné.

Z výkladu tohoto se podává, že nějaká neloyálnost vůči čsl. republice sama o sobě, i kdyby byla nesporná, nezakládá ještě ztrátu nároku na udělení čsl. stát. občanství dle § 1 : 3 lit. e) zák. č. 152/26, nýbrž že se musí projevit určitým způsobem, totiž odepřením onoho slibu poslušnosti a že pak k tomu musí přistoupiti ještě druhá okolnost, totiž neponechání na dosavadním služ. místě pro odepření slibu. Pro názor, že neloyálnost nezakládá ještě sama o sobě ztrátu nároku, svědčí i ustanovení bodu b), dle něhož k projevení nepřátelského smýšlení vůči Čsl. republice musí přistoupiti ještě dobrovolné opuštění území tohoto státu. Další oporu pro tento výklad má nss ostatně i ve zprávě ústavního a rozpočtového výboru tisk č. 514 z roku 1926 k § 1.

Aplikuje zásady shora vyvozené na dnešní případ, dospěl nss k těmto výsledkům:

Žal. úřad vychází ve svém rozhodnutí z předpokladu, že st-l odepřel složení slib poslušnosti dle § 2 zák. č. 64/18 a že nebyl proto na svém služ. místě ponechán ani později přijat. V důvodech uvedl úřad především, že neuznal st-lovo tvrzení, dotvrzené svědeckými výpověďmi svědků jím uvedených, že totiž slib skutečně složil, za věrohodné, poněvadž jeho tvrzení o dnu složení slibu se rozcházejí; tím naráží na protokolární výpovědi st-le, kde tento jednou udal, že se to stalo dne 19. listopadu 1919, jednou pak, že slib složil v červenci 1919. Tato okolnost jest však vzhledem k shora řečenému zcela irrelevantní, neb i kdyby bylo pravdou, že st-l vůbec slib poslušnosti nesložil, neměla by tato okolnost za následek ztrátu nároku, poněvadž zákon tento důsledek pojí výslovně jen na odepření slibu a nesložení slibu samo o sobě nerovná se ještě vždy odepření slibu. Také z další žal. úřadem uvedené okolnosti, že st-l odepřel složení služební přísahu vojenskou — což st-l ovšem vůbec popírá — nelze ještě vůbec souditi na to, že odepřel i složení slib poslušnosti dle § 2 zák. č. 64/18, když se jedná o slib zcela jiné povahy.

Pojí-li však zákon na odepření slibu poslušnosti tak dalekosáhlé důsledky, musí takováto okolnost býti bezvadně zjištěna a nelze se spokojiti pouhou pravděpodobností.

Ve zprávě ředitelství stát. drah v Košicích ze 3. listopadu 1927 se konstatuje, že nelze udati, zda a kdy Petr K. slib poslušnosti složil, protože není o tom záznamů a že dle těchto se pouze zjistilo, že odepřel složení voj. přísahu, nařízenou rozkazem vrch. velitelství čsl. vojsk ze 17. července 1919; dále jest uvedeno, že člen perlustrační komise inspektor B. sděluje, že K. nebyl převzat proto, že byl cizím — rumunským — státním příslušníkem a že odepřel složení slib. — Ježto ve správních spisech mimo právě uvedenou výpověď insp. B. není obsaženo nic, z čeho by žal. úřad mohl čerpatí podklad pro závěr, že st-l složení slibu odepřel a že nebyl proto ve službě ponechán, je zjevno, že dovolává se výsledku konaného šetření, měl žal. úřad na mysli jedině uvedenou výpověď. Tato výpověď, na níž žal. úřad založil své rozhodnutí, nebyla však, jak ze spisů správních plyne, st-li dána k vyjádření a nebyla mu poskytnuta možnost, aby proti ní se bránil a event. provedl protidůkazy, jak ve své stížnosti také vytýká. — — —